G65/C8F/BTX305/EE/20160527

वेळ : 3 तास **गुण : 80**

सर्वसाधारण सूचना :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. प्रत्येक उप-प्रश्न पाच गुणांचा आहे.
3. प्रत्येक उप-प्रश्नांचे उत्तर 75 ते 100 शब्दांत लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर स्वतंत्र पृष्ठावर लिहावे.
4. 80 गुणांच्या प्रश्नपत्रिकेचे आपल्या शिक्षणक्रमाच्या संरचनेनुसार गुणांत रूपांतर करण्यात येईल.

---

1. खालीलपैकी कोणतेही **चार** उप-प्रश्न सोडवा.

   a) औद्योगिक समाजशास्त्राचे स्वरूप थोडक्यात स्पष्ट करा. 5

   b) गृहोद्योग किंवा कूटीरउद्योग उत्पादन पद्धतीची वैशिष्ट्ये लिहा. 5

   c) कामगार संघटनेचे प्रमुख पाच प्रकार थोडक्यात लिहा. 5

   d) औद्योगिक समाजशास्त्र उद्योगधंद्याचा मानवी जीवनावरील परिणामाचा अभ्यास कसा करते ? 5

   e) 'नौकरशाही' या संकल्पनेचा अर्थ थोडक्यात स्पष्ट करा. 5

2. खालीलपैकी कोणतेही **चार** उप-प्रश्न सोडवा.

   a) उद्योगधंदा व समाज यांचे संबंध कोणत्या मुद्यांच्या आधाराने विचारात घेतले जातात ते लिहा. 5

   b) नौकरशाहीची कोणतेही पाच वैशिष्ट्ये थोडक्यात स्पष्ट करा. 5

   c) औद्योगिक कलह सोडविण्यासाठी कोणते विविध उपाय योजले जातात ते लिहा. 5

   d) औद्योगिक समाजशास्त्र व सामाजिक वैद्यकशास्त्र यातील संबंध स्पष्ट करा. 5

   e) भांडवलदाराच्या शोषणाचे स्वरूप थोडक्यात लिहा. 5

3. खालीलपैकी कोणतेही **चार** उप-प्रश्न सोडवा.

   a) प्रॉटेस्टंट पंथावर थोडक्यात माहिती लिहा. 5

   b) उद्योग क्षेत्रात काम करणाऱ्या कामगारांच्या औद्योगिक क्षेत्राकडून कोणत्या अपेक्षा आहेत ? त्या लिहा. 5

   c) स्त्रियासाठी सामाजिक सुरक्षिततेच्या दृष्टिकोनातून कोणकोणत्या योजना राबविल्या जातात ? 5

   d) कामगारांच्या उद्योग क्षेत्रातील भूमिकेचे निर्धारण कोणत्या भौतिक घटकाद्वारे होते ? ते लिहा. 5

   e) भारतीय कामगार संघटनेत बदल घडवून आणणाऱ्या बाबी कोणत्या त्या लिहा. 5

4. खालीलपैकी कोणतेही **चार** उप-प्रश्न सोडवा.

a) शास्त्रीय व्यवस्थापन म्हणजे काय ? शास्त्रीय व्यवस्थापनावर थोडक्यात माहिती लिहा. 5

b) कार्यकारीची व्याख्या लिहून कार्यकारीच्या भूमिकेचे विविध पैलू कोणते ? ते लिहा. 5

c) कामगार कल्याण ही संकल्पना स्पष्ट करून उद्दिष्ट्यांचा आढावा घ्या. 5

d) कामगार कल्याण कार्याचे महत्त्व थोडक्यात लिहा. 5

e) भारतामध्ये सामाजिक सुरक्षिततेची आवश्यकता का आहे ? 5

✦✦✦✦✦✦✦